

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.II.20.707/2017/5. szám

A Debreceni Ítéltábla a dr. Antal és dr. Czakó Ügyvédi Iroda (cím, ügyintéző: dr. Czakó Marianna ügyvéd) által képviselt **felperes neve ny.-i** (cím) lakos felperesnek - a dr. Fülöpné dr. Fazekas Krisztina ügyvéd (cím) által képviselt alperes neve m.-i (cím) lakos alperes ellen kölcsön visszafizetése iránt indított perében a Miskolci Törvényszék 21.P.21.099/2016/20. számú ítélete ellen a felperes által 21. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, és kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 100 000 (egyszázezer) eurót, 50 000 (ötvenezer) eurónak 2010. november 11-től 2012. december 1-ig egyszeres, 2012. december 2-től a kifizetés napjáig kétszeres Euro LIBOR kamatát, további 50 000 (ötvenezer) eurónak 2010. november 11-től 2015. augusztus 11-ig egyszeres, 2015. augusztus 12-től a kifizetés napjáig kétszeres Euro LIBOR kamatát. A kamat a mindenkor 12 havi Euro LIBOR kamat átlagos mértéke az elszámolási időszak középső napján.

Mellőzi a felperes kötelezését perköltség és illeték megfizetésére.

Kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 445 500 (négy-száz-negyven-ötezer-öt-száz) forint általános forgalmi adót tartalmazó 2 095 500 (kettő-millió-kilencven-ötezer-öt-száz) forint együttes első- és másodfokú perköltséget, valamint térítsen meg az államnak külön felhívásra 1 500 000 (egy-millió-öt-száz-ezer) forint kereseti és 2 455 200 (kettő-millió-négy-száz-ötven-ötezer-kettő-száz) forint fellebbezési illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

A peres felek között 2010. november 8-án ügyvéd által ellenjegyzett teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt kölcsönszerződés jött létre. A szerződés 1. pontja értelmében a felperes 100 000 euró kölcsönt adott az alperesnek a 2010. augusztus 11-i banki átutalással. A 2. pont szerint a felek megállapodtak abban, hogy a kölcsönbe vevő 50 000 eurót 2012. december 1-jéig, további 50 000 eurót 2015. augusztus 11-ig fizet vissza a kölcsönadónak. A szerződés 3. pontjában a felek a mindenkor euró LIBOR bankközi kamatnak megfelelő ügyleti kamatot, késedelmes fizetés esetére ugyanilyen mértékű késedelmi kamatot kötöttek ki.

A kölcsönszerződés előzménye az volt, hogy a felperes 100 000 eurót tőzsdei befektetési céllal utalt át az alperesnek, aki arra vállalkozott, hogy a tőke visszafizetése mellett az elérendő profit 70 %-át megfizeti a felperesnek, míg 30 %-a őt illeti meg. A megállapodás értelmében amennyiben a 100

000 euró 10 %-át meghaladó mértékű veszteség keletkezik, abban az esetben az alperes a teljes tőkeösszeget visszafizeti a felperesnek. 2010 októberében az alperes közölte a felperessel, hogy a tőke elveszett, ezt követően a befektetési céllal kapott 100 000 euró visszafizetésére a 2010. november 8-i szerződés szerint kölcsön jogcímén vállal kötelezettséget.

Az alperes a **Bank**-nál vezetett lakossági devizaszámlájáról 2010. augusztus 6-án 115 600 eurót „LOAN”, kölcsön megjelöléssel utalt át a felperesnek a Szlovákiában működő bankban vezetett euró számlájára.

A felek 2010. augusztusát megelőzően csaknem 10 éven keresztül közös gazdasági tevékenységet folytattak, baráti-bizalmi kapcsolatban álltak egymással. Közös cégeket működtettek, az alperesnek, mint a cégek könyvelését egy ideig végző személynek hozzáférése volt a felperes magán-bankszámlájához is. A közös cégek egyike volt a **gazdasági társaság1**, amely 2010. augusztusában a **gazdasági társaság2** nevet viselte. A **gazdasági társaság1**-ben a felperes 60, az alperes 40 %-nyi üzletrész tulajdonosa volt. Közös cégük volt a **gazdasági társaság3** offshore cég is. A **gazdasági társaság1** és ez az offshore cég megvásárolta a **gazdasági társaság4** 100 000 000 forint értékű üzletrészt, majd 2009. szeptember 29-én kelt adásvételi szerződéssel azt értékesítette a **gazdasági társaság5** részére 100 000 000 forint vételárért, melyet a szerződés szerint a vevő 2013. május 31-ig évi 22 500 000 forintos részletekben egyenlített ki. Utóbb a szerződő felek abban egyeztek meg, hogy a **gazdasági társaság5** összesen 86 500 000 forint vételárát egy összegben fizet meg az eladó részére. Kötelezettségének a vevő eleget tett.

A felperesnek a szlovákiai **Bank2**-nál vezetett 2010. augusztus havi bankszámla-kivonatából megállapíthatóan 2010. augusztus 10-én a **gazdasági társaság2**-től kölcsön törlesztése jogcímén 194 600 eurót, augusztus 11-én alperestől „LOAN” kölcsön jogcímén 115 600 eurót írtak jóvá, ugyanezen napon alperes részére 100 000 euró átutalására került sor.

Az alperes 2012. december 1-jéig a kölcsönszerződés szerint fizetendő 50 000 eurót nem fizette meg a felperesnek.

A felperes 2012. november 19-én kelt fizetési felszólítására akként válaszolt, hogy a felperesnek átutalt 115 600 euró kölcsönt „lejárttá tette”.

Ezt követően a felperes kérelmére az alperessel szemben fizetési meghagyást bocsátott ki a közjegyző. A fizetési meghagyással szemben az alperes kötelezettként ellentmondást nyújtott be, amelyben a felperes követelését elismerte, azonban abba beszámította a 115 600 eurós kölcsön jogcímén őt megillető összeget. Az ekként perré alakult eljárásban a felperes a tényállás kiegészítése körében fennálló kötelezettségének nem tett eleget, ezért a bíróság az eljárást megszüntette.

A felperes keresetében 100 000 euró, annak 2010. augusztus 11-től a kifizetésig esedékes euró LIBOR bankközi kamat kétszeres összegében meghatározott ügyleti- és késedelmi kamata, valamint a perköltség megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

Az alperes a kölcsön jogcímén vele szemben érvényesített kereset alaposágát elismerte, azonban az általa a felperesnek átutalt 115 600 euró beszámítására figyelemmel a kereset elutasítását és a felperes költségben való marasztalását kérte. Előadása szerint a fenti összeget kölcsön jogcímén utalta át a felperesnek, amit tanúsít az átutalási megbízáson feltüntetett jogcím. A felperes ugyanis befektetési céllal kérte ezt az összeget tőle, ám a szóban megkötött kölcsönszerződésben a visszafizetés időpontját nem határozták meg, azt ő 2012 novemberében tette „lejárttá”.

Másodlagosan a 115 600 euró beszámítását jogalap nélküli gazdagodás címén kérte, állítva, hogy nem volt olyan jogcím, illetve jogviszony, melyre tekintettel ezt az összeget a felperes megtarthatta volna.

A felperes a beszámítási kifogás alaposságát vitatta. Állította, hogy az alperes soha nem nyújtott részére kölcsönt, az átutalási megbízáson írott szavak e jogviszony létét nem igazolják. Hivatkozott arra, hogy korábban kölcsönt nyújtott az alperesnek, aki a tartozását egyenlítette ki ezen összeg átutalásával. Utóbb állította, hogy a közös gazdasági együttműködésük lezárását követő elszámolás részeként utalta át az alperes a 115 600 eurót a részére. Az elszámolás a **gazdasági társaság1** üzletrészával kapcsolatos volt. Állítása szerint a **gazdasági társaság1** az általa biztosított tagi hitelből vásárolta meg a **gazdasági társaság4**-t, melynek értékesítése után a befolyt vételár kizárólag őt illette. A tagi kölcsönt akként kapta vissza, hogy a **gazdasági társaság2** 2010. augusztus 6-án 194 600 eurót, az alperes pedig augusztus 11-én 115 600 eurót utalt át bankszámlájára. Álláspontja szerint életszerűtlen, hogy ha az alperes 2010. augusztus 6-án kölcsön címén utalta át a beszámítani kívánt összeget részére, arról a 2010. november 8-i kölcsönszerződés megkötésekor nem tett említést, annak elszámolását nem igényelte. Utalt arra, hogy az alperesnek azért sem lehet vele szemben beszámításra alkalmas követelése, mert 2010. október 28-án kötött szerződéssel vételi jogot biztosított a tulajdonában lévő lakóingatlanra.

Az elsőfokú bíróság ítéletében a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy az alperes részére fizessen meg 324 000 forint általános forgalmi adót tartalmazó 1 524 000 forint perköltséget és térítsen meg az államnak 1 500 000 forint feljegyzett illetéket.

A határozata indokolásában kifejtette, hogy a perbeli jogvita elbírálására a Polgári törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) rendelkezéseit kellett alkalmazni a Polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény hatályba lépésével összefüggő átmeneti- és felhatalmazó rendelkezésekről szóló 2013. évi CLXXVII. törvény (Ptké.) 1. és 50. §-a értelmében.

A Ptk. 523. § (1) bekezdésének felhívásával rámutatott, hogy a kölcsönszerződés nem a kölcsönösszeg átadásával, hanem a felek egyező akaratának kinyilvánításával jön létre, s a kölcsön biztosítása nem kizárólag készpénz átutalással, hanem bankátírás útján is megtörténhet. Az adott esetben nem volt vitás, hogy az alperes nem kölcsön jogcímén, hanem befektetési céllal kapott 100 000 eurót a felperestől, ám elismerte, hogy annak visszafizetésére a 2010. november 8-án kötött szerződés értelmében kölcsön jogcímén köteles.

A Ptk. 296. §-ának felhívásával rámutatott, hogy a kötelezett a jogosulttal szemben fennálló egynemű és lejárt követelését tartozásába beszámíthatja, s a beszámítás erejéig a kötelezettségek megszűnnek.

Az alperes által 2010. augusztus 6-án a felperes részére „LOAN”, kölcsön címén átutalt 115 600 euró beszámítása jogcímeeként az alperes által megjelölt kölcsönt nem találta érvényesíthető jogcímnak, tekintettel arra, hogy az alperes nem igazolta, hogy a felperessel ezen összeg erejéig a Ptk.-ban meghatározott tartalmú kölcsönszerződést megkötötte volna, az átutalási megbízáson írott szavak ennek igazolására nem voltak elégségesek. Ebből következően ezen összeg kölcsön jogcímén történő beszámítása nem foghatott helyt.

Alaposnak találta a beszámítást a jogalap nélküli gazdagodás szabályai szerint. Hangsúlyozta, hogy a Pp. 164. §-ában írottakra figyelemmel a felperesnek kellett igazolnia azt, hogy az alperes bankszámlájáról átutalt összeg jogalappal, bármely jogviszonyra tekintettel, őt megillette. E

bizonyítási kötelezettségről a felperest tájékoztatta, ennek ellenére az őt terhelő bizonyítási kötelezettségnek nem tett eleget. Azt ugyanis, hogy a **gazdasági társaság1** részére tagi kölcsönt nyújtott, semmivel nem igazolta, ebből következően nem volt megállapítható, hogy a 60-40 %-os üzletrész tulajdoni hányadok ellenére a **gazdasági társaság4** értékesítéséből befolyt összeg kölcsön visszafizetése címén kizárólag a felperest illette volna. A felperes azon állítását, mely szerint az alperes által beszámítani kért összeg a közös gazdasági tevékenység elszámolása körében illeti meg, a 2010. november 8-i kölcsönszerződést írásba foglaló, és a peres felekkel egyébként baráti viszonyban lévő, közöttük közvetíteni igyekvő ügyvéd tanúvallomása alapján sem találta megállapíthatónak. A tanúvallomásra figyelemmel azonban kiemelte, hogy a felek között 2010 októberében létrejött vételi jogot biztosító szerződés nem kapcsolódott a kölcsönszerződéshez.

Összességében akként foglalt állást, hogy mivel a felperes nem igazolta, hogy a 115 600 euró megtartására bármilyen jogcímen jogosult lenne, azt az alperes alappal számíthatja be a felperes követelésébe, ekként a felperes kölcsönkövetelése kielégítést nyert, így a keresetet el kellett utasítani.

A Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a pervesztes felperest az alperes részére jogi képviselője munkadíjából álló perköltség megfizetésére, s kimondta, hogy az illeték-feljegyzési joga folytán le nem rótt kereseti illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján köteles az állam részére megtéríteni.

Az ítélettel szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben kérte a törvényszék határozatának megváltoztatását, és az alperes kötelezését arra, hogy fizessen meg részére 100 000 eurót, ennek 2010. augusztus 11-től a kifizetésig esedékes Euro LIBOR kamat kétszeres összegében meghatározott együttes ügyleti- és késedelmi kamatát, valamint a perköltséget. Érvelése szerint az alperessel közös vállalkozások működtetéséhez szükséges anyagi fedezetet kizárólag ő biztosította, az alperes a vagyonnal szabadon rendelkezhetett. Kiemelte, hogy a **gazdasági társaság4** üzletrésze megvásárlásának forrását tagi hitel formájában biztosította, majd a cég értékesítése után befolyt összeget emiatt egyrészt a **gazdasági társaság2** utalta át 194 600 euró összegben a részére, míg az alperes a további 115 600 eurót ezzel egyenlítette ki a vele szemben tagi hitel címén fennálló tartozását. Megismételte az elsőfokú eljárásban kifejtett azon álláspontját, hogy amennyiben az alperesnek beszámításra alkalmas követelése állt volna fenn vele szemben, azt a 2010. november 8-i kölcsönszerződés aláírásakor megemlítette volna, ebből következően pedig a kölcsönszerződés is okafogyottá vált volna.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és a felperes költségben való marasztalását indítványozta. Tételesen végigvette a felperes fellebbezésben felhozott érveit és mindegyik kapcsán hangsúlyozta, hogy a felperes az őt terhelő bizonyítási kötelezettségnek egyik állítása esetén sem tett eleget.

Az ítéletábra a fellebbezést alaposnak találta.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helytállóan állapította meg, az alapján a felperes követelésének alaposágára, az alperes kölcsön címén való beszámítási kifogása alaptalanságára helytálló következtetéseket vont le, ám a beszámítási igény jogalap nélküli gazdagodás jogcímen való alaposágával kapcsolatos álláspontját az ítéletábra nem osztja.

A peres felek között nem volt vitás, hogy a felperes befektetési céllal utalta át az alperes részére 2010. augusztus 11-én a 100 000 eurót, amit a bekövetkezett veszteségre, a tőke elvesztésére

figyelemmel az alperesnek vissza kellett fizetnie. 2010. november 8-án e visszafizetési kötelezettség jogcímét kölcsönben határozták meg a felek, s e novációnak a Ptk. 240. § (1) bekezdésében írtakra figyelemmel törvényi akadály nem volt.

A tartozás fennálltát az alperes sem vitatta, ám az előterjesztett beszámítási kifogására figyelemmel kérte a kereset elutasítását.

A törvényszék a beszámítás kölcsön jogcímén való alaptalanságát helytállóan állapította meg, e körben kifejtett indokaival az ítéletábra egyetért, azt megismételni nem kívánja.

A beszámítási igény másodlagos jogcímével kapcsolatban azonban az elsőfokú bíróság a bizonyítási kötelezettségről tévesen tájékoztatta a feleket, az ítéletábra megítélése szerint ugyanis nem a felperesnek kellett volna bizonyítania azt, hogy a részére nem vitásan átutalt 115 600 euró „megtartására” bármilyen jogcímmel rendelkezze, hanem az alperes kötelezettsége lett volna, hogy igazolja, hogy az átutalásra milyen címen, miért került sor, s a 115 600 euró miért őt illetné mégis, milyen jogviszony alapján számíthatná be azt a Ptk. 296. §-a alapján a felperes követelésébe.

Az átutalás jogcímével kapcsolatban a felperes előadta, hogy az a közöttük a közös gazdasági tevékenység elszámolása körében történt, s hogy ilyen elszámolás - ha esetleg nem is teljeskörűen - a felek között volt, az alperes sem vitatta, továbbá a becsatolt okiratok és a kölcsönszerződést írásba foglaló ügyvéd tanúvallomása is megerősítette.

Az alperesnek - álláspontjával szemben - nem egy nemleges körülményt kellett volna igazolni, hanem a Pp. 8. §-ában megfogalmazott jóhiszemű pervitel körébe tartozó igazmondási kötelezettségének eleget téve kellett volna magyarázatot adnia az átutalás okára.

Az alperes a P.20.315/2016/3. számú jegyzőkönyv 7. oldalán rögzített személyes nyilatkozatában mindössze arról nyilatkozott, hogy a felperes „azt kérte, biztosítsak további forrást az ő pénzéhez”. További magyarázatot e kijelentésével összefüggésben nem adott, semmilyen értékelhető, figyelembe vehető előadást nem tett arra vonatkozóan, hogy miért utalta át a 115 600 eurót a felperes részére.

Erre tekintettel pedig az elsőfokú bíróság sem tájékoztathatta őt a Pp. 3. § (3) bekezdésében írt kötelezettsége körében a bizonyításra szoruló tényekről, a bizonyítási teherről, illetve a bizonyítás eredménytelenségének következményeiről, mert nem volt olyan alperesi előadás, mely ezt a tájékoztatási kötelezettséget indokoltta, szükségessé tette volna.

Az alperes tulajdonképpen csak a felperes előadására, magyarázatára reagált a per során, ám nyilatkozatai számos kérdés kapcsán hiányosak, életszerűtlenek voltak. Így például nincs magyarázat arra, hogy ha a **gazdasági társaság5** a **gazdasági társaság4** üzlet részének vételárát forintban egyenlítette ki, mi indokolta ennek euróra való átváltását, s devizában történő megfizetését a felperes részére. Az életszerűtlenség valóban nem jogi kategória, ám az elvárható a felektől, hogy olyan koherens, logikus egészet alkosson az általuk előadott történet, melyre a bíróság tényállást állapíthat meg. Az alperes előadása e követelménynek nem felel meg. Ebből következően a beszámítási kifogása nem foghat helyt.

Megjegyzi az ítéletábra, hogy e döntésével az alperest nem zárta el attól, hogy ha a felperessel szemben ezen átutalás kapcsán bármilyen igénye lenne, azt érvényesítse, mert az ezt esetleg

megalapozó tényállást a perben az alperes nem adta elő, ebből következően arról az ítéletábra nem is dönthetett.

A felperes mind keresetében, mind fellebbezésében a kölcsönszerződésben írtaktól eltérően már 2010. augusztus 11-től a kölcsönszerződésben kikötött Euró LIBOR kamat kétszeresének megfelelő kamat megfizetésére kérte kötelezni az alperest. A kölcsönszerződés azonban akként szól, hogy a felperes által folyósított tőkeösszeg után az adós ügyleti kamatot köteles fizetni és az azzal megegyező mértékű késedelmi kamatot csak késedelembe esésének időpontjától számolhatja fel a hitelező. Ekként az Euró LIBOR kamat kétszerese 50 000 euró után csak december 2-től, további 50 000 euró után csak 2015. augusztus 12-től illeti meg a felperest. A kamatfizetés kezdő időpontja tekintetében a keresetet elutasító ítéleti rendelkezés helytálló, ezért az ítéletábra a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben írtak szerint csupán részben változtatta meg a törvényszék ítéletét.

Az immár pernyertes felperes költségeinek megtérítésére az alperes a Pp. 81. §-ának (1) bekezdése alapján köteles. Perköltségként az ítéletábra a felperes képviselőjének munkadíját számolta el, melynek összegét a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (1) bekezdés a) és b) pontja, (5) bekezdése, illetve a 4/A. § (1) bekezdése alapján határozta meg.

A felperes illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt kereseti és fellebbezési illetéket pervesztességére tekintettel az alperes köteles az állam javára megtéríteni a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján.

Debrecen, 2017. október 19.

Dr. Csiki Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Veszprémy Zoltán s.k. előadó bíró, Dr. Gárdosi Judit s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

- kiadó -